

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 5013200876
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5013200876.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľ): V. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Poľská republika, zastúpený JUDr. Ing. Zuzanou Kvakovou, advokátkou so sídlom J. M. Geromettu 146/1, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti: X. Q. V., bytom W., Poľská republika, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8780-3/2013-BA zo dňa 28. júla 2013, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/5/2013-84 zo dňa 13. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, č. 700-0251/2011-23 zo dňa 09.09.2011 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) prvostupňový orgán rozhodol o tom, že sťažovateľovi nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 15.04.2010. Na odvolanie sťažovateľa žalovaný rozhodnutím č. 8780-3/2013-BA zo dňa 28.07.2013 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V preskúmanom rozhodnutí konštatoval, že podnetom na rozhodnutie vo veci vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia, povinného poistenia v nezamestnanosti podľa právnych predpisov SR bola žiadosť poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS Vársa o preskúmanie rozhodujúcich skutočností na určenie uplatniteľnej legislatívy, t. j. či zamestnanec skutočne vykonával zamestnanie na území SR. Výkon zamestnania vzbudzuje pochybnosti z dôvodu, že v posledných rokoch vznikli firmy, ktoré sprostredkovávajú pre poľských samostatných podnikateľov zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch, pričom v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti

nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie ZUS z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú v Poľskej republike.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočností, že prvostupňový správny orgán vykonal dňa 07.07.2011 fyzickú kontrolu priamo v sídle zamestnávateľa (ďalej aj ako „osoba zúčastnená na konaní“) , ktorú mal zamestnávateľ uvedenú vo výpise zo živnostenského registra. Kontrolou bolo zistené, že sídlo zamestnávateľa je v rodinnom dome, v ktorom sa však nenachádza žiadna prevádzka, v ktorej by mohli zamestnanci vykonávať prácu a v čase kontroly nebol v mieste podnikania prítomný zamestnávateľ ani žiadny jeho zamestnanec. Ku kontrole neboli predložené žiadne doklady, ktoré by preukazovali, že zamestnávateľ prideloval zamestnancom prácu počas trvania pracovnoprávneho vzťahu a že zamestnanci na území SR prácu skutočne vykonávali. Konštatoval, že zistené skutočnosti nepreukazujú splnenie kritérií na uznanie miesta sídla zamestnávateľa uvedené vo výpise zo živnostenského registra, naviac keď zamestnávateľom nebola ani vedená evidencia dochádzky. Z pracovných zmlúv zamestnancov, ktorí majú bydlisko výlučne v Poľskej republike správny orgán zistil, že zamestnávateľom ustanovený pracovný čas je 40 hodín týždenne a dohodnutá dĺžka pracovného času je 1/8 z pracovného času, hrubá mzda zamestnanca bola 40,- Eur mesačne. Zamestnávateľ sťažovateľa bol oboznámený s obsahom správy o vykonaní kontroly vypracovanej dňa 14.07.2011, bol vyzvaný na predloženie relevantných dôkazov preukazujúcich výkon práce zamestnancov na území SR. Zamestnávateľ predložil štvrtročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Iné doklady ako objednávky od slovenských subjektov na internetové školenia realizované na Slovensku, faktúry za vykonané služby, certifikáty zamestnávateľa, resp. zamestnancov, objednávky a faktúry na výučbu obchodnej angličtiny, či iné činnosti realizované zamestnancami na území SR, zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Žalovaný konštatoval, že reálny výkon činnosti zamestnancov na území SR, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania, nebol v konaní preukázaný, preto sťažovateľovi povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti na území SR dňom 15.04.2010 nevzniklo.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom v zmysle § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol správnu žalobu sťažovateľa proti preskúmanému rozhodnutiu z nasledujúcich dôvodov:

- aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 (ďalej len „základné nariadenie“) a jeho čl. 11 ods. 1 vo väzbe na čl. 13 ods. 3 ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca a činnosť SZČO súčasne v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci sťažovateľ vykonáva SZČO v Poľskej republike (čo nebolo v konaní sporné), z vykonaného dokazovania v správnom konaní však nebolo preukázané, že by reálne, fakticky sťažovateľ vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa - osoby zúčastnenej na konaní, s miestom podnikania na území SR,
- kontrolu, ktorú vykonávali v správnom konaní správne orgány a je obsiahnutá v správe o vykonaní kontroly zo 14.07.2011 bolo zistené, že podľa tvrdenia p. D. M., ktorá sa nachádzala v rodinnom dome, ktoré bolo označené ako miesto podnikania označeného zamestnávateľa a je majiteľkou inej obchodnej spoločnosti a zároveň bola ekonómkou označeného zamestnávateľa sťažovateľa, zamestnávateľ vozil zamestnancov z Poľskej republiky na Slovensko autobusmi, kde vykonávali činnosť promotéra internetových školení a promotéra vyučovania obchodnej angličtiny. Ani z jej strany neboli predložené listinné dôkazy, ktoré by preukazovali konkrétny výkon prác zamestnancov označeného zamestnávateľa,
- v správnom konaní sťažovateľ ako aj jeho zamestnávateľ, ktorí boli účastníkmi správneho konania, ktorým boli doručované výzvy správneho orgánu ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, neprodukovali dôkazy, ktoré by skutočný výkon prác žalobcu u označeného zamestnávateľa preukazovali,
- sťažovateľ spolu s podanou žalobou nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce výkon prác na území

Slovenska. Nepreukázal konkrétne vykonávanie prác, ktoré podľa tvrdenia D. M., obsiahnutého v správe o vykonaní kontroly, mal ako zamestnanec označeného zamestnávateľa vykonávať a nepreukázal ani realizáciu pracovnej náplne, ktorá je obsiahnutá v pracovnej zmluve, ktorú sťažovateľ s označeným zamestnávateľom dňa 15.04.2010 uzavrel, ktorej pracovnou náplňou bolo vykonávanie práce promotéra internetových školení,

- neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 ods. 3, nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností sťažovateľa ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území SR, keď nebolo preukázané, že sťažovateľ vykonával súčasne činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako predpokladá čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), pričom len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 ods. 3) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia),

- tak sťažovateľ ako aj jeho zamestnávateľ, ktorí boli účastníkmi správneho konania, ktorým sa doručovali napadnuté rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, v správnom konaní neunesli dôkazné bremeno a neprodukovali dôkazy, ktoré by spochybnili závery žalovaného a prvostupňového správneho orgánu a závery správy o kontrole zo 14.07.2011, ktorá bola jedným z podkladov pre rozhodnutie žalovaného. Samotné predloženie pracovnej zmluvy nie je spôsobilé preukázať reálny výkon činnosti žalobcu ako zamestnanca, keď pracovná zmluva predstavuje len formálny rámec prípadného vykonávania zamestnania, avšak nepreukazuje jeho materiálny (faktický) výkon,

- sťažovateľ v správnom konaní nepreukázal, že od uzavretia pracovnej zmluvy dňa 15.04.2010 vykonával u označeného zamestnávateľa konkrétny dojednaný druh práce - promotéra internetových školení. Neuviedol skutkové tvrdenia a relevantné dôkazy, ktoré by skutočný rozsah konkrétnych prác za konkrétne obdobie preukázali,

- podanie a registrácia prihlášky ako administratívny akt však nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru sťažovateľa u zamestnávateľa,

- keďže bolo preukázané, že sťažovateľ vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte - v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území SR, podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť (čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia),

- neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 vo väzbe na čl. 11 ods. 1 prvá veta základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný súbeh vykonávania činnosti sťažovateľa ako zamestnanca a SZČO v dvoch členských štátoch,

- nebolo možné aplikovať v postupe žalovaného ustanovenie § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku, lebo zákon č. 461/2003 Z.z. vylučuje aplikáciu Správneho poriadku a špecificky pre konanie podľa zákona č. 461/2003 Z.z. upravuje spôsoby, kedy môže správny orgán konanie zastaviť.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- čl. 11 ods. 2 písm. a) základného nariadenia nebol aplikovateľný na prejednávajúcu vec, nakoľko sťažovateľ nevykonával len prácu na vlastný účet v Poľsku, ale aj závislú prácu ako zamestnanec na Slovensku,

- voči sťažovateľovi sa uplatňuje výlučne čl. 13 (3) základného nariadenia, čo však žalovaný nerešpektoval,

- sťažovateľ v rámci správneho konania (aj v konaní pred správnym súdom) predložil ako listinné dôkazy preukazujúce výkon prác - štvrtročné správy o vykonaných prácach, avšak podľa názoru krajského súdu sťažovateľ spolu s podanou žalobou nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce výkon prác na území Slovenska,
- záznam o vykonaní kontroly dňa 14.07.2011, ktorého súčasťou ako príloha je „Správa o kontrole“ (ďalej len „Záznam“), je hlavným podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia ako aj preskúmaného rozhodnutia, avšak správne orgány sa s tým nevysporiadali,
- zo záznamu ako podkladového rozhodnutia správneho orgánu nevyplýva, žeby práca sťažovateľa pre jej vtedajšieho zamestnávateľa za kontrolované obdobie vykonávaná nebola,
- krajský súd odignoroval záznam a správu z kontroly zo dňa 14.07.2011 ako základný podklad pre vydanie rozhodnutia,
- zo strany krajského súdu nebol vyvrátený záver o tom, že práca nebola reálne vykonávaná, a to aj napriek tomu, že dôkaz o opaku neposkytli,
- poukázal na skutkovo a právne obdobnú právnu vec, v ktorej Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 1S112/2014 zo dňa 28.10.2014,
- krajský súd nesprávne vec právne posúdil, keď ako uvádza na str. 9 napadnutého rozsudku, že „neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia čl. 13 (3)“,
- pri posudzovaní statusu sťažovateľa ako zamestnanca mal krajský súd vychádzať z definície „činnosti ako zamestnanec“ deklarovanej v rámci dikcie čl. 1 základného nariadenia a v nadväznosti na to s pojmom „zamestnanec“ v zmysle § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení,
- existencia právneho vzťahu zakladajúceho právo na pravidelný príjem je s poukazom na ustanovenia pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľom a zamestnávateľom nepochybná,
- správny orgán ani krajský súd nemôžu od sťažovateľa požadovať splnenie iných než zákonom o sociálnom poistení v § 4 ods. 1 v nadväznosti na čl. 1. písm. a) základného nariadenia uvedených požiadaviek na status zamestnanca, resp. vznik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti zamestnanca podľa § 20 ods. 1 predmetného zákona,
- podstata vykonávania práce sťažovateľa pre zamestnávateľa má byť v zmysle § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zabezpečenie pravidelného príjmu.

6. Navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

7. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol také námietky, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie preskúmaného rozhodnutia. V písomných vyjadreniach zaujala stanovisko ku každej námietke sťažovateľa obsiahnutej v žalobe. Navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

8. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. marca 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie 883/2004“, „základné nariadenie“), hlava II určenie príslušnosti právnych predpisov, čl. 11 bod 1., osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú

právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

Podľa čl. 11 ods. 3, písm. a) cit. nariadenia, s výhradou článkov 12 až 16: osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu.

Podľa čl. 13 (Vykonávanie činnosti v dvoch alebo viacerých členských štátoch) ods. 3 citovaného nariadenia, osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s ods. 1.

Podľa Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), ktorým sa stanovuje postup vykonávania Nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia - čl. 14 týkajúci sa spresnenia čl. 12 a 13 základného nariadenia, bod 5a - Na účely uplatňovania hlavy druhej základného nariadenia sa pod pojmom „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ rozumie registrované sídlo alebo miesto podnikania, v ktorom sa prijímajú zásadné rozhodnutia podniku a vykonávajú funkcie jeho ústrednej správ.

bod 5b - Na účely určenia uplatniteľných právnych predpisov podľa čl. 13 základného nariadenia sa zanedbateľné činnosti neberú do úvahy. Čl. 16 vykonávacieho nariadenia sa uplatňuje na všetky prípady podľa tohto článku.

Podľa čl. 16 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu v mieste bydliska.

Podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia, čl. 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určenej inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

Pod čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia, predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v ods. 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s ods. 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe ods. 4, alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

Podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia, ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých členských štátov alebo samotných úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia čl. 14 vykonávacieho nariadenia.“

Podľa § 6 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená, dôchodkovo poistená alebo poistená v nezamestnanosti podľa tohto zákona.

Podľa § 20 písm. a) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 31.12.2010, povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca vzniká fyzickej osobe v pracovnom pomere odo dňa vzniku pracovného pomeru a zaniká dňom skončenia pracovného pomeru.

Podľa § 245 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, o výsledku vykonanej kontroly vypracujú zamestnanci

kontroly protokol, ktorý musí obsahovať označenie kontrolovaného subjektu, miesto a dátum vykonania kontroly, predmet kontroly, kontrolované obdobie, kto kontrolu vykonal, preukázané kontrolné zistenia, dátum vypracovania protokolu, vlastnoručné podpisy zamestnancov kontroly, podpisy zodpovedných zamestnancov, ktorí boli s protokolom oboznámení a dátum oboznámenia sa s protokolom. Súčasťou protokolu je vyjadrenie vedúceho kontrolovaného subjektu, vyjadrenia zodpovedných zamestnancov ku kontrolným zisteniam a ďalšie písomnosti a materiály potvrdzujúce kontrolné zistenia vrátane priebežného protokolu a čiastkového protokolu.

Podľa § 245 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, ak sa kontrolou nezistí porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, vypracuje sa len záznam o kontrole. Pri jeho vypracúvaní sa postupuje primerane podľa odseku 1.

9. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

10. Nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

11. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci. Sťažovateľ v tejto súvislosti primárne namietal neprimerané použitie čl. 11 ods. 2 písm. a) základného nariadenia ako aj nevyhodnotenie záznamu a správy z kontroly zo dňa 14.07.2011 zo strany správnych orgánov ako aj krajského súdu. Zároveň trval na posúdení jeho osoby ako zamestnanca v zmysle čl. 1 základného nariadenia a § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

12. Kasačný súd prioritne musí vyjadriť súhlas so záverom krajského súdu, že v konaní nebolo preukázané, že by sťažovateľ reálne fakticky vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa, ktorého sídlo je na území SR. Z uvedeného dôvodu, preto neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Pre aplikáciu tohto článku základného nariadenia je potrebný reálny súbeh činností sťažovateľa ako SZČO na území Poľskej republiky a činnosti ako zamestnanca na území Slovenskej republiky. Uvedené ustanovenie základného nariadenia predpokladá existujúci, skutočný súbeh dvoch činností, a to SZČO a zamestnanie vykonávané v dvoch odlišných členských štátoch; iba táto skutočnosť zakladá postup podľa predmetného článku 13 ods. 3 základného nariadenia a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu.

13. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že za účelom preukázania skutočného výkonu činnosti na území Slovenskej republiky každého zamestnanca osoby zúčastnenej na konaní, vykonal prvostupňový správny orgán dňa 7. júla 2011 fyzickú kontrolu priamo v sídle zamestnávateľa, ktorú mal zamestnávateľ uvedenú vo výpise zo živnostenského registra. Reálny výkon činnosti sťažovateľa na území Slovenskej republiky nebol preukázaný. V súvislosti s predmetnou kontrolou sťažovateľ namietal neakceptovanie záznamu a správy o kontrole zo strany krajského súdu. K tomu kasačný súd poznamenáva, že z uvedenej kontroly bola vypracovaná „Správa o vykonaní kontroly“ a nie záznam, ako

tvrdí sťažovateľ. Zároveň sťažovateľ nesprávne poukazuje na § 246 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, pričom však cituje znenie § 245 ods. 6 predmetného zákona. Vzhľadom na obsah „Správy o vykonaní kontroly“ však napriek tomu, že správny orgán v označení pochybil, nakoľko boli zistené nedostatky a preto mal byť predmetný dokument označený súlade s § 245 ako „Protokol o vykonaní kontroly“, uvedené nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia, nakoľko rozhodujúci je obsah, z ktorého jednoznačne vyplývajú zistené nedostatky. Krajský súd ako aj správne orgány sa týmto dôkazom zaoberali a skonštatovali, že ako sťažovateľ, tak ani zamestnávateľ neprodukovali dôkazy spochybňujúce závery žalovaného a prvostupňového správneho orgánu a závery správy o kontrole zo 14.07.2011, ako jednej z podkladov pre rozhodnutie.

14. Kasačný súd dáva do pozornosti, že zamestnávateľ bol vyzvaný na predloženie relevantných dokladov preukazujúcich výkon práce zamestnancov na území Slovenskej republiky. Zamestnávateľ následne predložil štvrtročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Avšak ďalšie doklady ako objednávky, faktúry za vykonané služby, za výučbu obchodnej angličtiny, či iné činnosti realizované zamestnancami na území Slovenskej republiky, zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Rovnako ani sťažovateľ počas správneho konania ako aj konania pred súdom nepreukázal, že od uzavretia pracovnej zmluvy dňa 15.04.2010 vykonával u zamestnávateľa na území SR konkrétny dojednaný druh práce - promotéra služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľmi alebo klientmi zamestnávateľa. Sťažovateľ rovnako nepreukázal skutočný rozsah vykonávaných, resp. konkrétnych prác, ktoré vykonával pre zamestnávateľa za obdobie od 15.04.2010. Ako dôkaz o vykonaní práce predložil správne orgánu len prefotené vizitky z firiem, ktoré nemajú žiaden dôkazný charakter. Taktiež v štvrtročných správach o vykonaní prác je len podpis sťažovateľa, avšak podpis koordinátora a majiteľa firmy na predmetných správach absentuje. Zo strany sťažovateľa neboli poskytnuté ani výpisy z účtu preukazujúce, že reálne mzdu za prácu dostával. Čo sa týka nepreukázania rozsahu vykonávaných prác a dokladov predložených sťažovateľom v správnom ako aj v súdnom konaní najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia v tejto časti je plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené.

15. Vo svetle uvedeného kasačný súd poukazuje aj na článok 3 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, zo znenia ktorého vyplýva, že od osôb, na ktoré sa uplatňuje základné nariadenie, sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú. Vo svetle uvedeného dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na sťažovateľovi a zamestnávateľovi, a túto povinnosť, ktorá im vyplývala z vykonávacieho nariadenia si riadne nesplnili.

16. Súd dáva do pozornosti, že formálne založenie pracovnoprávneho vzťahu, t. j. pracovnou zmluvou, ešte nezakladá sťažovateľovi automaticky právo na aplikáciu čl. 13 (3) základného nariadenia. Nie je preto dôvodné tvrdenie sťažovateľa, že na základe pracovnej zmluvy automaticky nadobúda status zamestnanca. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, v zmysle ktorej: „pojem pracovník v zmysle článku 39 ES má autonómny, význam v práve Únie a nemá byť vykladaný zužujúco. Za pracovníka je potrebné považovať každého, kto vykonáva skutočne a konkrétne činnosť, s výnimkou činností, ktoré sú tak obmedzené, že sa javia ako čisto okrajové a vedľajšie. Pracovný pomer je možné vyložiť podľa judikatúry Súdneho dvora tak že: ... za pracovníka musí byť považovaný každý, kto vykonáva skutočnú a efektívnu činnosť ... (rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci Matlen a Cikotic C-1 0/05). Zároveň, nevyhnutnosť reálneho výkonu práce vyplýva aj priamo zo znenia čl. 13 (3) základného nariadenia, kde je uvedený: „osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch ... “

17. Z dôvodu preukázania, že sťažovateľ vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v Poľskej republike a z dôvodu, že nebolo preukázané vykonávanie činnosti sťažovateľa ako zamestnanca u zamestnávateľa na území SR, je zrejmé, že sťažovateľ podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia. S

poukazom na čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia teda neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný reálny, skutočný súbeh vykonávania činnosti sťažovateľa ako SZČO a zamestnanca v dvoch členských štátoch.

18. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k názoru, že záver prvostupňového správneho orgánu a žalovanej o tom, že sťažovateľovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy je v súlade so zákonom. Tento záver vyplýva z ustanovení § 20, § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a) a § 19 zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý však sťažovateľ v správnom ako aj súdnom konaní nepreukázal.

19. Čo sa týka rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/12/2014 zo dňa 28.10.2014, na ktorý poukazoval sťažovateľ, kasačný súd dáva do pozornosti, že rozhodnutia krajského súdu nie je možné považovať za judikatúru aplikovateľnú na predmetnú vec, nakoľko rozhodnutiami krajských súdov kasačný súd nie je viazaný aj s poukazom na to, že podliehajú prieskumu zákonnosti kasačným súdom. Aj uvedený rozsudok bol následne rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/5/2015 zo dňa 26.01.2017 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, ktorý dňa 18.04.2017 vydal nové rozhodnutie, opätovne napadnuté kasačnou sťažnosťou a predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Je zároveň nutné podotknúť, že každú vec súd posudzuje individuálne, vzhľadom na osobitné okolnosti toho-ktorého prípadu.

20. Kasačný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutia orgánov verejnej správy v oboch inštanciách považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, považovať za správne.

21. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Krajský súd sa v rozhodnutí riadne so všetkým vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

22. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako ani žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e príпустný.